

Sygn. akt: VU 733/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2014 r. w Legnicy

sprawy z wniosku J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 5 marca 2013 roku

znak (...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 5 marca 2013 roku znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. K. prawo do emerytury od dnia 18 lutego 2013 roku,

II. stwierdza, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.

Sygn. akt VU 733/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 05 marca 2013r. - znak (...) - odmówił J. K. prawa do emerytury z tytułu zatrudnienia warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

W uzasadnieniu strona pozwana podała, iż wnioskodawca nie spełnia warunków określonych w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż - na dzień 1 stycznia 1999r. - nie udokumentował wymaganego okresu pracy w wymiarze łącznym 25 lat.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. uznał J. K. - na dzień 01 stycznia 1999r. - staż pracy w łącznym wymiarze 28 lat 11 miesięcy i 28 dni (24 lata 08 miesięcy i 28 dni okresów składkowych i 03 miesiące okresów nieskładkowych).

Organ rentowy nie uznał J. K. do stażu pracy – liczonego na dzień wejścia w życie ustawy emerytalnej - następujące okresy :

- od 01 lipca 1990r. do 12 września 1990r. (urlop dewizowy pokontraktowy - w okresie zatrudnienia w (...)w L.),

- 16 listopada 1994r. do 17 listopada 1994r. i od 18 lutego 1995r. do 17 marca 1995r. (przerwy w zatrudnieniu w trakcie zatrudnienia na kontrakcie w Izraelu).

Odwołanie od powyższej decyzji złożył J. K., w którym domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznanie jemu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych .

W uzasadnieniu skarżący podał, iż wbrew twierdzeniom strony pozwanej posiada – na dzień 01 stycznia 1999r. - wymagany przepisami okres zatrudnienia w wymiarze łącznym 25 lat .

Na rozprawie w dniu skarżący podniósł ,iż domaga się wliczenia do stażu pracy dwóch dni od 16 do 17 listopada 1994r. Nie był to okres urlopu pokontraktowego tylko delegacja w związku z powrotem do kraju po budowie w Izraelu - w ramach delegacji wystawionej przez zakład pracy (...)w L. .

W odpowiedzi na odwołanie strona pozwana wniosła o jego oddalenie.

W uzasadnieniu podtrzymała w całości argumenty przedstawione w zaskarżonej decyzji .

Dodatkowo wskazano ,iż organ rentowy uznał skarżącemu ponad 22 lata pracy w warunkach szczególnych – praca górnicza pod ziemią .

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. K. urodził się dnia (...) Wiek 60 lat osiągnął dnia (...)

Od dnia 29 marca 1995r. J. K. pobiera emeryturę górniczą . Przyznając prawo do emerytury górniczej organ rentowy uznał skarżącemu ponad 22 lata pracy wykonywanej na stałe iw pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią .

W dniu 18 lutego 2013r. J. K. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosek o emeryturę z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych .

Rozpoznając przedmiotowy wniosek organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję .

W okresie od 04 września 1970r. do 26 kwietnia 1995r. J. K. zatrudniony był od (...) w L. .

W okresie od 12 listopada 1993r. do 17 marca 1995r. zakład pracy udzielił skarżącemu urlopu bezpłatnego na czas trwania kontraktu w Izraelu .

W dniu 28 października 1993r. J. K. podpisał z Przedsiębiorstwem (...) w L. umowę o pracę na budowie eksportowej w Izraelu .

Z & 1 umowy wynikało ,iż pracownik zostaje zatrudniony na budowie eksportowej zakładu pracy od 12 listopada 1993r. do 31 lipca 1994r.

Umowa o pracę na budowie zagranicznej została aneksowana w zakresie terminu zakończenia pracy na kontrakcie – 15 listopada 1994r.

Po zakończeniu powyższego terminu J. K. otrzymał z zakładu pracy delegację na powrót do kraju wraz z biletem lotniczym na trasie T.W. .

W okresie od 18 listopada 1994r. do 17 lutego 1995r. wnioskodawca pobierał zasiłek choroby z tytułu długotrwałej choroby w następstwie wypadku przy pracy jakiego uległ skarżący w dniu 09 listopada 1994r. podczas pracy na kontrakcie w Izraelu . Zakład pracy Przedsiębiorstwem (...) w L. sporządziło protokół powypadkowy w dniu 09 listopada 1994r. , który zatwierdzony został w kraju w dniu 22 listopada 1994r.

W okresie od 18 lutego 1995r. do 17 marca 1995r. skarżący przebywał na urlopie pokontraktowym .

dowody: - akta emerytalne wnioskodawcy tom I k : 1- 19; tom II k. 1-15.

- przesłuchanie wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 09 maja 2013r. 00:06:22 – 00:17:27,

- odpis protokołu powypadkowego z dnia 09.11.1994r. k. 9-11 ,

- akta osobowe dotyczące zatrudnienia wnioskodawcy w (...) w L. .

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie .

Zgodnie z treścią art. 184 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. , Nr 153 , poz. 1227 z późniejszymi zmianami) - urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 , jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. dnia 1 stycznia 1999r. osiągnęli :

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wymagany w przepisach dotychczasowych nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn oraz ,
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 tj. 25 lat dla mężczyzn - (ust. 1) .

Emerytura – zgodnie z warunkami określonymi w ust. 2 art. 184 ustawy emerytalnej – przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych , na dochody budżetu państwa .

Art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowi , że ubezpieczonym , urodzonym przed dniem 01 stycznia 1949 r. , będącymi pracownikami , zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze , przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 cytowanej ustawy .

Zgodnie z treścią & 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z dnia 18 lutego 1983r., Nr 8 poz. 43 z późniejszymi zmianami) – za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 25 lat dla mężczyzn – liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do zatrudnienia .

Jak wynika treści akt ubezpieczeniowych – okres bezsporny uznany przez organ rentowy przy wydaniu decyzji to 24 lata 11 miesięcy i 02 dni .

Spornym pozostawał okres dwóch dni 16-17 listopada 1994r. , który organ rentowy uznał jako okres urlopu pokontraktowego .

Tymczasem z akt osobowych wynika , iż w dniach 16 i 17 listopada 1994r. pracownik otrzymał delegację na powrót do kraju z Izraela , gdzie został skierowany przez pracodawcę na podstawie umowy o pracę z dnia 28 października 1993r.

W zaświadczeniu nr (...)wystawionego dnia 15 listopada 1994r. wynika ,iż pracownik otrzymał delegację na powrót do kraju na okres 16-17 listopada 1994r. Zatem J. K. w/w okresie był w podróży służbowej .

W tym miejscu wskazać należy ,iż zasady powrotu pracownika- skierowanego do pracy za granicą przez polskiego pracodawcę po zakończonym zadaniu kontraktowym – regulowała Uchwała Nr 102 Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 1985r. w sprawie pokrycia kosztów podróży służbowej poza granicami kraju (MP z dnia 3 sierpnia 1985r. Nr 20, poz.

154) wydana na podstawie art. 79 Kodeksu pracy (Dz.U. z 1974r.Nr24, poz. 141 ze zmianami) – obowiązująca w spornym okresie (01 stycznia 1986r. – data wejścia w życie ; 01 luty 1995r. – utrata mocy w związku z uchynieniem &16 Zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 grudnia 1994r. w sprawie diet i innych należności z tytułu podróży służbowych poza granicami kraju (M.P. z dnia 13 stycznia 1995r. Nr 1 poz. 10 z późniejszymi zmianami) . Zatem czas podróży służbowej związanej z powrotem do kraju pracownika- skierowanego przez do pracy za zagranicą przez polskiego pracodawcę po zakończonym zadaniu kontraktowym odbytej na podstawie delegacji wystawionej przez polskiego pracodawcę i rozliczonej na zasadach wyżej wskazanej Uchwały Nr 102 Rady Ministrów - jest okresem wykonywania obowiązków pracowniczych w terminie wskazanym przez pracodawcę i nie jest początkiem urlopu pokontraktowego , przysługującego pracownikowi na podstawie przepisów odrębnych .

Zatem został spełniony – po stronie wnioskodawcy - warunek określony w & 3 wyżej wymienionego Rozporządzenia Rady Ministrów, a dotyczący udokumentowania 25-letniego okresu zatrudnienia wymaganego do uzyskania prawa do emerytury .

Reasumując na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kodeksu postępowania cywilnego sąd zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 05 marca 2013r. - znak (...) - i przyznał J. K. prawo do emerytury od dnia 18 lutego 2013r.

Zgodnie z treścią art. 118 pkt. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – zgodnie z którym w przypadku ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego – organ rentowy wydaje decyzję w terminie 30 dni, przy czym za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się dzień wpływu do Zakładu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego , jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji .

Przepis art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych - stanowi , że jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego - nie ustalił prawa o świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego . Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności .

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy systemowej określenie: „nie ustalił prawa do świadczenia” oznacza zarówno nie wydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2001 r. II UKN 402/2000 OSNAPiUS 2002/20 poz. 501).

Powołane orzeczenie poprzez analogię można zastosować w niniejszej sprawie. Przedmiotem przeprowadzonego postępowania dowodowego było bowiem ustalenie czy wydając zaskarżoną decyzję organ emerytalny , ponosi odpowiedzialność za niezaliczenie skarżącemu do stażu pracy okresu od 16 do 17 listopada 1994r. i uznania tego okresu za okres urlopu pokontraktowego .

Istotnym dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy jest zatem ustalenie, czy ZUS Oddział w L. przekroczył termin do ustalenia prawa wnioskodawczyni do emerytury na podstawie art. 46 w zw. z art. 29 ustawy emerytalnej .Termin ten w niniejszej sprawie wynosił 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).

Analizując materiał dowodowy sprawy sąd poczynił ustalenia celem wyjaśnienia czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych przed wydaniem w dniu 05 marca 2013r. decyzji - stanowiącej przedmiot zaskarżenia w niniejszej sprawie - wypełnił w toku prowadzonego postępowania administracyjnego wszystkie obowiązki nałożone na niego przez kodeks postępowania administracyjnego .

„W tej sytuacji przypomnienia wymaga, że zgodnie z art. 66 ust. 4 ustawy systemowej w zakresie prowadzonej działalności Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych przysługują środki prawne właściwe organom administracji państwowej. W opisanej działalności zakład stosuje przepisy kodeksu postępowania administracyjnego, administracyjnego a w szczególności winien mieć na względzie:

- obowiązek podejmowania niezbędnych kroków do wyjaśnienia stanu faktycznego (art. 7 kpa);
- obowiązek informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego (art. 9 kpa);
- obowiązek zapewnienia stronom czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym i możliwość wypowiedzenia się co do zebranego w sprawie materiału dowodowego (art. 10 kpa);

Zgodnie z art. 75 kpa dowodami w postępowaniu administracyjnym może być wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy i nie jest sprzeczne z prawem (...) a zebrany w sprawie materiał dowodowy organ administracji państwowej jest obowiązany w sposób wyczerpujący zebrać i ocenić” (uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 03 lipca 2007r. , sygn. akt IIIAUa 1995/06).

Z treści akt emerytalnych prowadzonych przez ZUS Oddział w L. wynika, iż przed wydaniem decyzji z dnia 05 marca 2013r. organ rentowy wypełnił obowiązki wymienione w kodeksie postępowania administracyjnego art. 7, 9 i 10 .

Ubezpieczony bowiem - w toku postępowania związanego z rozpoznaniem wniosku zgłoszonego dnia 18 lutego 2013r. - miał możliwość udziału w postępowaniu administracyjnym poprzez składanie dowodów w postaci dokumentów .

Analizując materiał dowodowy sprawy nie można pominąć i tej okoliczności , że integralną część postępowania administracyjnego – związanego z rozpoznaniem wniosku z dnia 18 lutego 2013r. stanowiło postępowanie organu emerytalnego polegające na zgromadzeniu dowodów celem wydania decyzji w dniu 05 marca 2013r.

W konsekwencji sąd uznał ,iż wydając zaskarżoną decyzję organ rentowy nie popełnił błędu , za który ponosi odpowiedzialność .

W postępowaniu sądowym prowadzonym w niniejszej sprawie przesłuchano wnioskodawcę , przeanalizowano akta osobowe dotyczące okresu zatrudnienia wnioskodawcy wraz z dokumentami dotyczącymi wyjazdu na budowę za granicę – opisanych w ustaleniach faktycznych niniejszego uzasadnienia . Dopiero po przeprowadzeniu postępowania w takim zakresie sąd ustalił ,iż od 16 do 17 listopada 1994r. J. K. pozostawał w ubezpieczeniu z tytułu stosunku pracy i okres ten nie był okresem urlopu pokontraktowego , z którego skarżący korzystał dopiero w okresie po zakończeniu pobierania zasiłku chorobowego . Okoliczności te przedstawione zostały chronologicznie w ustaleniach faktycznych niniejszego uzasadnienia .

Reasumując sąd uznał, iż - wydając decyzję w dniu 05 marca 2013r. - organ emerytalny w postępowaniu administracyjnym nie naruszył przepisów i zasad tego postępowania. Tym samym po stronie organu emerytalnego nie zaistniały okoliczności, za które organ ten ponosi odpowiedzialność, za opóźnienie w wypłacie świadczenia.